

פרפראות פאר

אל תמחוק את השם

עמוד יב'

עמוד א' מפתח נושאים - פרשת צו שבת הגדול תשע"ז

עמוד ז

ניתן לעקוף הנזקים שבאים עפ"י הטבע

עמוד ח

ביאור הכתוב וערבה לה' מנחת יהודה

עמוד ט

השונה פרקו כמנין צוה התורה שלו

עמוד י

שובו אלי אשובה אליכם וחוזר חלילה

שמש צדקה מבאר הכתוב תפלה לעני כי יעטף

ש דבר המתקיים ע"י היפוכו דייקא

עמוד יא

מעשה שהיה בריש לקיש ומצינו שנתקיים בו דבר והפוכו

ביאור מאמר קשה עפ"י המעשה הנ"ל

עמוד יב

אל תמחוק את השם

בכל שנה ושנה

עמוד ב

חביב לפני הקב"ה קורבנות ישראל יותר מקורבנות המלאכים,

עמוד ג

למה הבדילה התורה לעכו"ם בין חלב לאבר מן החי מבואר ע"ד ספר החינוך

שונא מתנות זהו הנזהר בספק טריפה בבהמתו

עמוד ד

יגיע כפיך כי תאכל, לרש"י זה האוסר לעצמו ולמהרש"א זה המתיר לעצמו

שותפות עם עכו"ם זו מידת חסידות

עמוד ה

מוכח בגמרא כי הפוסק דין לעצמו צריך שיראה לאחרים אם פסק נכון

חגירת אבנט בשעת תפילה רמז בדרך צחות

המתנות שנתן הקב"ה לישראל בהוציאם ממצרים וכיצד הודיעם

עמוד ו

הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין

אבל כשצויתי לכם מוכח מזה, שאין אני חפץ בהמעשה עצמה, רק ההכנה וההערכה להמעשה. וזאת שלכם הוא יפה יותר. הדא הוא דכתיב יערכנו לפני ה' דייקא וגו'. והבן הדברים כי המה עמוקים מאוד, ע"כ בספר רמתיים צופים בשם האדמו"ר מקאצק ז"ע.

ההבדל בין הקורבנות בזמן שביהמ"ק היה קיים ולאחר שנחרב

איתא בגמרא (מנחות דף ק"י ע"א), כתיב (דברי הימים ב פרק ב' ג'), "הנה אני בונה בית לשם ידוד אלקי, להקדיש לו, להקטיר לפניו קטרת סמים, ומערכת תמיד, ועולות לבוקר ולערב, לשבתות ולחדשים ולמועדי ידוד אלקינו, לעולם זאת על ישראל",

אמרו חז"ל וביאר המהרש"א מהו לעולם זאת על ישראל

"לעולם זאת על ישראל", א"ר גידל אמר רב, זה מזבח בנוי, ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן,

כתבו התוספות, היינו דאמרינן בשמונה עשרה בעבודה, ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה תקבל ברצון,

ומבאר המהרש"א, דלעולם, קאי אלאחר חרבן הבית, שבטלו הקורבנות, ומיכאל עומד להקריב,

לפי"ז מבוארים דברי המדרש כמין חומר,

עפ"י מה שביאר הרבי מקאצק, כי יערכנו הוא ההכנה וההערכה להמעשה, ולכן ביקש הקב"ה קרבן מישראל, שיש להם את ההערכה וההכנה, וכל זאת בזמן שביהמ"ק היה קיים, שבניי עושים גם את ההכנה וגם את הקרבן,

אבל בשעה שאין לנו מקדש להקריב הקרבן, ואנחנו יכולים רק להביא ההכנה והרצון, אומר הקב"ה למיכאל השר הגדול, הקרב אתה לי הקרבן. וזהו ביאור מה שדרש ר' גידל אמר רב, "לעולם זאת על ישראל", זה מזבח בנוי, ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן,

ביאור בלשון הכתוב ומערכת תמיד

ומערכת תמיד, שזה הוא ההכנה וההערכה, כמ"ש לעיל, כי בחינת הערכה היינו הכנה להמעשה,

חביב לפני הקב"ה קורבנות ישראל יותר מקורבנות המלאכים

כתיב (ויקרא ו' ב'), "צו את אהרן ואת בניו לאמר, זאת תורת העלה, הוא העלה",

איתא במדרש, (תנחומא צו אות א') זאת תורת העולה, זש"ה (תהלים פ"ט), "כי מי בשחק יערך לה' ידמה לה' בבני אלים",

אמר הקב"ה, אילו הייתי מבקש קרבן, וכי לא הייתי אומר למיכאל שהוא אצלי, להקריב לי קרבן,

וממי אני מבקש קרבן, מישראל, וכן הוא אומר בלחם הפנים (ויקרא כ"ד ח') "ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה'", עכ"ל המדרש,

ביאור הרבי מקאצק בלשון יערוך ויערכנו

בספר רמתיים צופים (סימן ג'), כתב ביאור דברי המדרש בשם אדמו"ר מקאצק ז"ע, מה ששמעתי מכ"ק אדמו"ר האלקי וכו' מנחם מענדל ז"ע מגאריי. אחרי זה נתגדל בטאמשוב ובקאצק. ושם מנוחתו כבוד, וז"ל,

ביאור דברי המדרש הם, דאף שכל בניין העולם ותיקונו תלוי במעשי עם בני ישראל. אף על פי כן, אין הסברא נותנת שמעשי בני אדם יהיו נאים ונבחרים יותר ממעשי המלאכים. כי בודאי מעשה המלאך זך ונקי יותר ממעשה בן אדם אשר הרכבתו מוכן לכח הרע,

גודל עניין ההכנה למצווה

אך לענין ההכנה, שיגיע לשלימות אמיתת המעשה, אשר על ידה יבוא האדם להתדבק בו יתברך. בזאת מעשי בני אדם יותר מעולים. כי האדם מסובך בסבך המניעות העצומות הסובבים לו בכל עת באשר הוא קרוץ מחומר. לא כן מלאכי מעלה אשר המה קדושים וטהורים בעצם, ואינם גשם כלל ולא יפול בהם שום השתנות,

וזה פירוש המדרש, "כי מי בשחק יערוך לה'". יערוך, הוא בחינת הערכה היינו הכנה להמעשה. האם תפול כלל בין דרי מעלה. כי הלא המה אינם כלל בגדר הכנה רק במעשה לבד, ונמצא בזה,

באם הייתי חפץ בהמעשה עצמה, הייתי מצוה למיכאל שיעשה, כי בודאי מעשיהם זכים ונקיים יותר ממעשיכם.

כתב בספר החינוך (מצוה תני"ב), **מצוה שלא לאכול אבר מן החי וז"ל**, משרשי המצוה, כדי שלא נלמד נפשנו במדת האכזריות שהיא מדה מגונה ביותר, ובאמת שאין אכזריות בעולם גדול ממי שיחתוך אבר או בשר מבעל חיים בעודנו חי לפניו ויאכלנו,

וכבר כתבתי כמה פעמים התועלת הגדול לנו בקנותנו המדות הטובות ונתרחק מן הרעות,

כי **הטוב ידבק בטוב**, והקל הטוב חפץ להטיב, ולכן יצוה עמו לבחור בטוב, זהו דרכי ברוב המצוות על צד הפשט, עכ"ל **ספר החינוך**,

לפי זה יש לומר, שלכן הקפידה תורה באבר מן החי גם אצל העכו"ם, משום שמעשה אכזריות, **אם תתיר לו**, בסופו יתנהג באכזריות כלפי בני ישראל, כפי שרואים אנו אכזריותם של בני אדום וישמעאל, **השם ישמרנו, מהם ומאכזריותם**.

* * * * *

שונא מתנות זהו הנזהר בספק טריפה בבהמתו

כתיב (ויקרא ז' כ"ד), "וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה, ואכל לא תאכלהו",

כתיב (משלי ט"ו כ"ז) "עוכר ביתו בוצע בצוע ושונא מתנת יחיה",

איתא בגמרא (חולין מ"ד ע"ב) אמר רב חסדא, איזהו "שונא מתנות יחיה", זה הרואה טרפה לעצמו,

כתב רש"י, זה הרואה טרפה לעצמו, כשנולד ספק טרפות בבהמתו, ונראה בו טעם לאיסור, וטעם להיתר, ואינו חס עליה ואוסרה, **ודאי שונא מתנות אחרים הוא**, שאף על שלו אינו חומד להכריע להיתר, עכ"ל **רש"י**,

מבואר א"כ, דמי שאינו חומד להכריע להיתר בספק איסור שלו, **הרי זה סימן כי הוא השונא מתנות**, ויש בו בטבע מולד או בטבע נרכש, את הרצון לתת, ולא את הרצון לקחת, ועליו אמר הכתוב "ושונא מתנות יחיה",

וההכנה תהיה לעולם על ישראל, כביאור המהרש"א, והכוונה בזמן הזה. לאחר החורבן,

א"כ מבואר באר היטיב, דבזמן הבית, היו ישראל עושים גם ההכנה, וגם **הקרבו**, ובזמן הזה, נשאר ההכנה בידי ישראל, **והקרבו** נעשה ע"י מיכאל השר הגדול.

גם יש לבאר דברי המדרש בהמשך הפסוק שהביא

וכן הוא אומר בלחם הפנים (ויקרא כ"ד ח') "ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה'", **תמיד** מאת בני ישראל ברית עולם, פירוש תמיד ולעולם דקאי על ההכנה, שמכאן הביא המדרש ראיתו,

אשרנו מה טוב חלקנו שאנו זכאים לעשות ההכנה לקרבנות, עד שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ושם נעשה לפניו גם ההכנה וגם הקרבן, **אכ"ר**.

* * * * *

למה הבדילה התורה לעכו"ם בין חלב לאבר מן החי מבואר ע"ד ספר החינוך

כתיב (ויקרא ז' כ"ג), "דבר אל בני ישראל לאמר כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו",

איתא בספרא (פרשת צו פרשת י' אות א'), וז"ל, **בני ישראל מוזהרים על החלב**, ואין העכו"ם מוזהרים על החלב,

והלא דין הוא, ומה אם אבר מן החי שאין חייבים עליו כרת, איסורו נוהג בבני נח כישראל, חלב שחייבים עליו כרת אינו דין שיהא איסורו נוהג בבני נח כישראל,

ת"ל בני ישראל, בני ישראל מוזהרין על החלב, ואין העכו"ם מוזהרין על החלב, **עכ"ל הספרא**,

מבואר, כי גזירת הכתוב הוא, שעכו"ם אינם אסורים באכילת חלב, אך באבר מן החי איסורו נוהג בבני נח כישראל,

ביאור ההבדל בין חלב לאבר מן החי

יש להבין, למה באמת אסרה תורה לעכו"ם, אבר מן החי, ולא אסרה תורה לעכו"ם, חלב, וכי מאי נפקא ליה לקב"ה אם אותו עובד כו"ם, אוכל חלב או אבר מן החי, ויש לבאר,

בדרך זו אפשר לבאר הכתוב
"רודף צדקה וחסד ימצא חיים"

כתב המהרש"א (חולין מ"ד ע"ב), בד"ה הרואה טרפה לעצמו כו'. וז"ל, עיין פרש"י,

ושמעתי פירוש הפסוק בזה, שאומר, "אשרי כל ירא ה' ההולך" וגו', ר"ל, מי שבא לידו ספק טרפות, והוא ירא את ה', ומחמיר על עצמו מספק, לאכלה, הנה אשריו בעה"ב, שמנע עצמו מספק טרפה,

בכך אפשר לפרש הכתוב, (משלי כ"א כ"א) "רודף צדקה וחסד, ימצא חיים צדקה וכבוד". כי מי שהוא רודף צדקה וחסד, הרי הוא מי שנותן משלו לאחרים, והרי הוא אוהב לתת, ושונא לקחת מתנות, ואמר הכתוב שונא מתנות יחיה, בכך הרי ימצא חיים, בכך מבואר הכתוב "רודף צדקה וחסד, ימצא חיים"

מעלה יתירה יש למי שמתנגע להתיר הספק ואוכל

אבל יגיע כפיך כי תאכל וגו', יש לו מעלה יתירה, דהיינו שמיגע עצמו וכפיו, למצוא היתר לספקו, עד שאוכלה, הנה זה שזוכה בשתי עולמות, דכתיב ביה אשריך בעה"ז, שהרי אוכלה, וטוב לעה"ב, שהתיגע נפשו בתורה וק"ל. עכ"ל המהרש"א,

מבואר בדברי המהרש"א, דיגיע כפיך כי תאכל, הוא דוקא זה שמוצא היתר לספקו, עד שאוכלה.

* * * * *

יגיע כפיך כי תאכל לרש"י זה האוסר
לעצמו ולמהרש"א זה המתיר לעצמו

כתיב (תהילים קכ"ח ב') "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך",

איתא בגמרא, (חולין מ"ד ע"ב) דרש מר זוטרא משמיה דרב חסדא, כל מי שקורא ושונה, ורואה טרפה לעצמו, ושימש תלמידי חכמים, עליו הכתוב אומר "יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך",

כתב רש"י, יגיע כפיך כי תאכל - דכיון דעל שלו אינו חומד, להכריע להיתר, כל שכן שאינו חומד בשל אחרים, לגנוב ולגזול,

מבואר, דמי שמחמיר על עצמו לאסור בספק איסור, הוי סימן שתמיד אוכל רק משלו, וזה הוא יגיע כפיך כי תאכל. ואינו אוכל ספק איסור.

ביאור הכתוב יגיע כפיך כי תאכל לפי פירוש ששמע
המהרש"א שאוכל את ספק איסור

איתא בגמרא, (חולין מ"ד ע"ב) דרש מר זוטרא משמיה דרב חסדא, כל מי שקורא ושונה, ורואה טרפה לעצמו, ושימש תלמידי חכמים, עליו הכתוב אומר יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך, ע"כ,

איתא בגמרא (ברכות ח' ע"א), גדול הנהנה מיגיעו, יותר מירא שמים, דאילו גבי ירא שמים כתיב אשרי איש ירא את ה', ואילו גבי נהנה מיגיעו, כתיב, (תהילים קכ"ח ב') "אשרי כל ירא ידוד ההלך בדרכיו, יגיע כפיך כי תאכל אשריך, וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא ע"כ,

* * * * *

שותפות עם עכו"ם זו מידת חסידות

איתא בגמרא, (קידושין פ"ב ע"א), טוב שברופאים לגיהנם, והכשר שבטבחים שותפו של עמלק,

כתב רש"י, טוב שבטבחים - ספיקי טריפות באות לידו, וחס על ממונו ומאכילן,

מתוקים הם, כיערת הדבש, דברי הרבי ר' יהונתן
בביאור מאמרז"ל,

שכתב בספרו, אהבת יהונתן (הפטרות שבת ר"ח),

וכך כתב, תמוה, למה יהא ישראל שותפו של אותו רשע.

וביאור הענין, דלפעמים איתרמי טרפות בבהמה, וצריך להתירו מפני הפסד מרובה. ואולם מדת חסידות הוא, לעשות שותפות עם העו"ג, להוציא מלבו כל הספיקות.

וז"ש כשר שבטבחים, יהא שותפו של עמלק, שאומר לו טול אתה טריפות ואני כשירות. ע"כ.

* * * * *

וכאן בפסוק שאומר ויחגור אותו באבנט, מחלק בין שני חלקי התורה, ומוכח דהאבנט לחלק יצא,

* * * * *

חודש ניסן ושבת הגדול

המתנות שנתן הקב"ה לישראל בהוציאם ממצרים וכיצד הודיעם

כתיב (שיר השירים ד' י"ג), שלחך פרדס רמונים עם פרי מגדים כפרים עם נרדים,

איתא במדרש (רבה שיר השירים פרשה ד פסקה כ"ו), שלחך פרדס רמונים, ר' סימון אמר, היא הכניסה לו שלש עשרה מתנות, והוא הכניס לה שלש עשרה מתנות, היא הכניסה לו שלש עשרה, מה שמפורש בואלה שמות (שמות כ"ה) וזאת התרומה זהב וכסף וגו',

והוא הכניס לה שלש עשרה, מה שמפורש ביחזקאל (יחזקאל ט"ז) ואלבישך רקמה וגו', עכ"ל המדרש,

הנביא יחזקאל השווה את בחירת עם ישראל במצרים ללידת התינוק

כתיב (יחזקאל ט"ז ד') "ומולדותיך ביום הולדת אתך"

כתב רש"י (יחזקאל פרק ט"ז ד') "ביום הולדת אותך" כשבחרתי בך במצרים היית בלי שום תיקון, ולפי שדימה הדבר ללידה הזכיר כאן תיקוני הולד,

המתנות שנתן הקב"ה לישראל כדאיתא במדרש

כתיב (יחזקאל ט"ז ח'), ואעבר עליך ואראך והנה עתך עת דדים ואפרש כנפי עליך ואכסה ערותך ואשבע לך ואבוא בברית אתך נאם אדני ה' ותהיי לי, וארחצך במים, ואשטף דמך מעליך, ואסכך בשמן, ואלבישך רקמה, ואנעלך תחש, ואחבשך בשש, ואכסך משי, ואעדך עדי, ואתנה צמידים על ידיך, ורביד על גרוניך,

מוכח בגמרא כי הפוסק דין לעצמו צריך שיראה לאחרים אם פסק נכון

איתא בגמרא (חולין מ"ד ע"ב), דרש מר זוטרא משמיה דרב חסדא, כל מי שקורא ושונה, ורואה טרפה לעצמו, ושימש תלמידי חכמים, עליו הכתוב אומר (תהילים קכ"ח ב') "יגיע כפיך כי תאכל, אשריך וטוב לך",

הדיוק בלשון חז"ל

יש לדקדק בלשון חז"ל, שאמרו קורא, ושונה, ורואה טרפה לעצמו, ורק לאחמ"כ אמרו, ושימש תלמידי חכמים, היה צריך להיות כתוב לפי הסדר, קורא ושונה ושימש תלמידי חכמים, ורק לאחמ"כ ורואה טרפה לעצמו, למה אמר ושימש תלמיד חכמים אחרי שראה הטריפה לעצמו,

הוכחה שהפוסק דין לעצמו צריך להראות למי אם פסק נכון

יש לומר, כי כאן למדונו חכמינו ז"ל כלל גדול בתורה, כי מי שפוסק לעצמו, בין לאיסור כפירש"י, ובין להיתר כפירוש המהרש"א, לא יסמוך על עצמו, אלא יראה לתלמיד חכם, ולכן שינה הסדר ואמר, כל מי שקורא ושונה ורואה טרפה לעצמו, יילך אצל חכם להראותו, וע"ז אמר שימש תלמידי חכמים, אחרי שאמר ורואה טריפה לעצמו, כלומר, גם אם רוצה לפסוק לעצמו, לא יסמוך רק על עצמו, גם אם קרא ושנה, מכיון והוא נוגע בדבר, אלא, לאחר שפסק לעצמו, יראה לתלמיד חכם כיצד פסק, והאם נכון פסק.

* * * * *

חגירת אבנט בשעת תפילה רמז בדרך צחות

כתיב (ויקרא ח' ז') "ויתן עליו את הכתנת ויחגר אתו באבנט, וילבש אתו את המעיל, ויתן עליו את האפד, ויחגר אתו בחשב האפד, ויאפד לו בו",

ובמסורה, פסוק זה הוא, חצי התורה בפסוקים,

רמז נאה יש כאן לחגירת אבנט

איתא בשו"ע סי' צ"א, כי חגורת האבנט, הוא לחלק בין שני חלקי גופו של אדם, וכן נפסק,

הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין

איתא בגמרא (סוכה נ"ג ע"ב, מכות י"א ע"א), אמר רב יהודה אמר רב, קללת חכם אפ"י בחנם היא באה. מנלן מאחיתופל, שבשעה שכרה דוד שיתין (יסודות המזבח ולשם היו יורדין הנסבים שהיו מנסכים ע"ג המזבח, רש"י סוכה מ"ט ע"ב) קפא תהומא (צפו מי התהום) בעא למישטפא לעלמא, אמר, מהו לכתוב שם אחספא ומישדא בתהומא דליקו אדוכתיה, ליכא דאמר ליה מידי, **אמר כל היודע דבר זה ואינו אומר יחנק בגרונו**,

כתב רש"י (סוכה נ"ג ע"ב), דוד לא היה מורה הלכה בפני רבו אחיתופל, והוא היה שם. מבואר שדוד ידע ולא אמר שלא להורות הלכה בפני רבו,

נשא אחיתופל ק"ו בעצמו, אמר ומה לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה התורה, שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים, לכל העולם כולו לא כל שכן, א"ל שרי, כתב שם אחספא שדי אתהומא נחת וקם אדוכתיה,

ואפ"ה כתיב, ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו ויחבוש את החמור ויקם וילך אל ביתו ואל עירו ויצו אל ביתו ויחנק וגו'. ע"כ,

הקושיות במה שאמר דוד יחנק בגרונו

יש להקשות, בלשון שאמר דוד המלך, כל היודע דבר זה ואינו אומר יחנק בגרונו,

א, יש להבין הרי אמרו חז"ל (פסחים ג' ע"א) לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, **ואיך אמר יחנק בגרונו**,

ב, הרי דוד ידע דבר זה ולא אמר, שלא יהא מורה הלכה בפני רבו, כפירוש רש"י, ואיך אמר על עצמו כל היודע וכו' יחנק בגרונו,

יש לבאר העניין

איתא בגמרא (יומא ע"א ע"א) **הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין**,

לפי זה אפשר לבאר, מכיון וחז"ל השוו בין ניסוך היין שעל גבי המזבח, למילוי גרונו של ת"ח יין, לפיכך, כאשר תמלא יין בגרונו של תלמיד חכם, ולא יוכל היין לרדת, הרי הת"ח יחנק בגרונו,

ואתן נזם על אפך, ועגילים על אזניך, ועטרת תפארת בראשך, ותעדי זהב וכסף, ומלבושך שש ומשי ורקמה, סלת ודבש ושמן אכלת,

ותיפי במאד מאד ותצלחי למלוכה, ויצא לך שם בגוים ביפיך כי כליל הוא בהדרי אשר שמתי עליך נאם ה' אלוקים,

ביצד הודיע הקב"ה על המתנות שנתן לישראל

איתא בגמרא (שבת י" ב'), הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו וכו', מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל, הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו. מאי עביד ליה, אמר אביי, **שאיף ליה משחא**,

והאידנא דחיישינן לכשפים מאי, אמר רב פפא, **שאיף ליה מאותו המין שנותן לתינוק לאכול**,

יש לפרש, במה שאמר הכתוב **ואסכך בשמן**, הוא הדבר שאמרו חז"ל **דשאיף ליה משחא**, ובכך מודיע על המתנה שנותן,

גם יש לבאר מה שאמר והאידנא דחיישינן לכשפים

ומה שאמרו, והאידנא דחיישינן לכשפים, יש לבאר, עפ"י המבואר בספר החינוך (מצוה תק"י) באיסור כשפים, וז"ל, ראיתי בספרי הראשונים בטעם איסור זה, לפי שכל ענינים אלו מטעים ההמון,

שבשביל שיצדקו עליהם קצת מן הדברים שיגידו להם בעלי הקסם, יחשבו, שכל הפעולות שהם בעולם, סבתם המזלות והכחות, וכמעט, ייקראו מן הכת הרע האומרים, (יחזקאל ה', י"ב) "עזב אלקים את הארץ", עכ"ל,

מבואר כי בעלי הכשפים באים לומר ח"ו כי "עזב אלקים את הארץ" ורצונם לבטל מה שאמר הנביא, "ואבוא בברית אתך נאם אדני ה' ותהיי לי",

ועל זה אמרו ז"ל **והאידנא דחיישינן לכשפים שאיף ליה מאותו המין**, והוא מה שאמר הכתוב "סלת ודבש ושמן אכלת", ובכך שסכם בשמן, הרי הוא שאיף ליה מאותו המין.

ובעבור זה אמר השם, אחרי (דברי' ד, יט) אשר חלק ידוד אלקיך אתם לכל העמים", "ואתכם לקח ידוד להיות לו לעם נחלה כיום הזה", כדכתיב (ירמ' נא, יט). "ככה לא כאלה חלק יעקב, כי יוצר הכל הוא" וזהו (שמות לג טז) "ונפלינו אני ועמך"

בני ישראל אינם מסורים לממשלת המערכת

וזהו שאמרו חז"ל (שבת קנו, א; נדרים לב, א), אין מזל לישראל, כל זמן שהם שומרי התורה. ואם לא ישמרוהו יסלוט בהם המזל כאשר הוא מנוסה, והיודעים חכמת המזלות יודו כן.

והנה היתה במערכת השמים במחברת, שיעמדו בגלות מצרים עוד שנים רבות. ובעבור שצעקו אל השם ושבנו אליו הושיעם השם. וכאשר יקרה לכלל כן יקרה ליחיד, על כן "שומר תורה אשרהו" (משלי כט, יח).

יש לעיין אם דברי המהרש"א תואמים לדברי האבן עזרא

איתא בגמרא (כתובות דף סו עמוד ב') מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים, והיו תלמידיו מהלכין אחריו. ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים, כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו, אמרה לו: רבי, פרנסני! אמר לה: בתי, מי את? אמרה לו: בת נקדימון בן גוריון אני. אמר לה: בתי, ממון של בית אביך היכן הלך? אמרה לו: רבי, לא כדין מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר? ואמרי לה חסד. ושל בית חמיך היכן הוא? אמרה לו: בא זה ואיבד את זה.

אמרה לו: רבי, זכור אתה כשחתמת על כתובתי? אמר להן לתלמידיו: זכור אני כשחתמתי על כתובתה של זו, והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל חמיה.

בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר: אשריכם ישראל, בזמן שעושין רצונו של מקום - אין כל אומה ולשון שולטת בהם, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום - מוסרן ביד אומה שפלה, ולא ביד אומה שפלה אלא ביד בהמתן של אומה שפלה.

כתב המהרש"א (כתובות דף ס"ו עמוד ב' ד"ה אשריכם ישראל בזמן שאתם עושין רצונו של מקום),

אמר אשריכם על שני הצדדים כי באמת שני ההפכיות הם למעלות ישראל כי כל אומה ואומה יש לה שר ומזל בשמים משא"כ ישראל,

ולפיכך אמר דוד, שיש חיוב לעשות פעולה שהיין במזבח יירד, כי אם לא, יגרום הדבר לדומה למזבח שהוא הת"ח שיחנק בגרונו, וזה שאמר דוד, כל היודע דבר זה, כלומר לעשות פעולה שהיין ירד, ואינו אומר, יגרום הדבר שיחנק בגרונו, ולא ח"ו שנתכוון ל"ברכה".

ועוד יש לבאר הלשון יחנק בגרונו, שאמר דוד כך על מה שהוא לא רצה לבאר הדבר שמותר כדי שלא יהא מורה הלכה בפני רבו, הרי זה בבחינת יודע לומר ומחנק בגרונו שלא לומר,

פירוש הלשון קללת חכם בחינם

לפי"ז יש לפרש מה שאמרו ז"ל קללת חכם אפי' בחנם, הכונה שגם אם במה שאמר יחנק בגרונו, לא נתכוון לקלל, אלא נתכוו למה שפירשנו, או למה שהוא נחנק ולא רצה לומר, או למה שפירשנו שיחנק בגרונו הוא הת"ח, גם אז יכולה לחול הקללה, וזה הפירוש קללת חכם בחינם.

* * * * *

ניתן לעקוף הנזקים שבאים עפ"י הטבע

כתב האבן עזרא, (שמות פרק לג פסוק כא) לבאר הכתוב (דברים פרק ד י"ט) "פן תשא עיניך השמימה וראית את השמש ואת הירח ואת הכוכבים כל צבא השמים ונדחת והשתחווית להם ועבדתם, אשר חלק ידוד אלקיך אתם לכל העמים", "ואתכם לקח ידוד להיות לו לעם נחלה כיום הזה",

וכך כתב, ודע, כי כל הצמחים, והחיים בארץ, והעוף והבהמה והחיה והרמש, וכל אדם, קשורים בארבעים ושמונה צורות הגלגל, וזהו אשר חלק ד' אלקיך אותם לכל העמים, ועליהם כתוב, (תהלים פרק קמח ה) "כי הוא צוה ונבראו, ויעמידם לעד לעולם חוק נתן ולא יעבור" רק נבראו ככה בעבור המקבלים.

המשרתים אינם יכולים לשנות דרכם

והנה לא יוכלו המשרתים לשנות דרכם, ושיעבור אחד מהם החק שנתן לו השם. גם כל צבא השמים והשפלים יקבלו מהם כפי מתכונתם, על כן לא ייטיבו ולא ירעו. והנה המשתחוה למלאכת השמים לא יועילו לו, כי אם מה שנגזר עליו כפי מערכת כוכבי מולדתו כן יקרנו, חוץ אם ישמרהו כח העליון יותר מכח הכוכבים, שיהיה דבק בו, אז ינצל מהגזרות.

ביאור דברי הקליר חודש אשר ישועות בו מקיפות

איתא בגמרא, (שבת ל"א ע"א), מאי דכתיב, (ישעיהו ל"ג ו') והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת וגוי' אמונת זה סדר זרעים, עתיך זה סדר מועד, חסן זה סדר נשים, **ישועות זה סדר נזיקין**, כתב רש"י, **סדר נזיקין - מושיען, מזהיר לפרוש מההיזק**,

ביאור הפיוט עפ"י דברי האבן עזרא

לפי דברי האבן עזרא, כי השומר תורה ודבק בה' ישמרנו הקל, ויזהירו מן הנזק העשוי לבוא ע"י מערכת הכוכבים, וזאת ע"י שיקיף את הנזק ממקום אחר, כגון **שיצאו אנשי העיר לחוץ להתפלל, או כעור הנשען על הפקח, שישמרנו לעקוף את מרוצת הסוסים**,

אפשר לפרש, החדש אשר "ישועות" בו "מקיפות" וגוי', ישועות אלו הניזקין, ובימים אלו נתן הקב"ה שיוכלו לעקוף את הנזקים, שלא להינזק מהמערכת, וזה הפירוש החדש אשר ישועות בו מקיפות. ויתן השי"ת ויקויים בנו "כימי צאתם מארץ מצרים אראנו נפלאות", גם טרם זמנם.

* * * * *

ביאור הכתוב וערבה לה' מנחת יהודה

כתיב (הפטרה לשבת הגדול מלאכי פרק ג' ד'), **"וערבה לידוד מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנים קדמניות" וגוי'**,

איתא בגמרא (מועד קטן כ"ח ע"א), למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך, מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתתן של צדיקים מכפרת.

כתב המהרש"א כי דוחק לומר כפירוש התוס' משום שפרת חטאת מכפרת על מעשה העגל, אלא צריך לומר משום שהוא **קרבן**, וע"ז אמר כמו **שקרבן מכפר כך מיתת צדיקים מכפרת**,

איתא בגמרא (מועד קטן כ"ה ע"ב), רוכב ערבות שש ושמח בבא אליו נפש נקי וצדיק, **ביאר המהרש"א** שאמר כאו רוכב ערבות ע"ד הא דאיתא בחגיגה י"ב עכ"ד,

שאינ להם שום מזל אבל הם חלק ה' כי יעקב חבל נחלתו וע"כ כשעושי רצונו הם למעלה מכל האומות ושריהם כמ"ש הבט נא השמימה וגוי' שדרשו שהוציא את אברהם החוצה למעלה מכל צבא השמים דאין הבטה אלא מלמעלה למטה

אבל כשאין עושי רצונו כו' הקדוש ברוך הוא מסלק שכינתו מהם והרי הם שפלים ונבזים מכל האומות שיש להם שר ומזל, ולישראל אין שר ומזל,

יש לדעת, אם דברי המהרש"א שאמר כי גם כשאין עושי רצונו אינם נשלטים ע"י המזלות, הינם עולים בקנה אחד עם דברי האבע"ז שאמר **ואם לא ישמרוה ישלוט בהם המזל**, או שמא דעת אחרת היתה עמו,

הנהגת המערכת מבאר האע"ז כי היא נמשלת לסוסים הרצים במסילה

ואתן לך משל, חשוב, שהיתה מערכת הכוכבים, שיגדל נהר על עיר אחת וישטוף אנשיה, או ימותו. ובא נביא והזהירם שישבו אל השם בטרם בא יום רעתם, וישבו אליו בכל לבם. ובעבור שדבקו בו, נתן בלבם שיצאו אנשי העיר לחוץ להתפלל אל השם והנה עשו כן.

וביום ההוא גדל הנהר פתאום, כמנהגו עפ"י המערכת, כאשר ראינו בעינינו פעמים רבות, ושטף כל העיר, והנה **לא סרה גזירת השם, והוא הצילם.**

ותחשוב, כי המשרתים ירוצו כסוסים עוברים במסלה, ולא ירוצו להרע או להטיב, רק ככה דרכם, וחשוב, כי במסלה איש עור, לא ידע מנהג הסוסים מתי הולכין אל ימין או לשמאל. והוא נשען על פקח שידע סורם. והנה הוא ישמרנו, כי ברועם בצד זה יוליך העור לצד האחר **ומרוצת הסוס לא תשתנה והעור ימלט. עכ"ז האבן עזרא,**

מבואר בדבריו, כי גם אם ראוי אדם או רבים להינזק עקב מערכת השמים, ברצות ה' דרכי איש, מנהיגו השי"ת ע"י המערכת הניסית שהיא ההשגחה הפרטית, והנזק כשטיפת הנהר את העיר, או הנזק שהיה ראוי העוור להינזק כאשר ירוצו הסוסים העוברים במסילה, עשה הקב"ה שינצלו האנשים, ע"י שהקיפו את הנזק ממקום אחר, וכך ניצלו, ומערכת השמים, עשתה את חובתה, מבלי לשנות מאומה,

השונה פרקו כמנין צוה התורה שלו

כתיב (מלאכי פרק ג' י"ח הפטרת שבת הגדול),
 "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד אלקים
 לאשר לא עבדו",

איתא בגמרא (חגיגה ט' ע"ב), מאי דכתיב, "ושבתם
 וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר
 לא עבדו", היינו צדיק היינו עובד אלקים, היינו
 רשע היינו אשר לא עבדו, אמר ליה עבדו ולא
 עבדו תרוייהו צדיקי גמורי נינהו ואינו דומה שונה
 פרקו מאה פעמים לשונה פרקו **מאה ואחד**, ע"כ,

כתב המהרש"א (חגיגה ט ע"ב ד"ה ואינו דומה שונה
 ק' פעמים לשונה ק"א פעמים), **נקט במלתיה מספר**
הזה לפי הרמז

ע'ובד א'לקים ל'אשר הוא ר"ת גימ' ק"א,

ל'א ע'בדו הוא ר"ת גי' ק'

וזהו אינו דומה שונה פרקו מאה למאה ואחד,
עכ"ד המהרש"א,

ביאור תורה צוה לנו

איתא בגמרא (עבודה זרה י"ט ע"א) ואמר רבא
 בתחילה נקראת על שמו של הקדוש ברוך הוא
ולבסוף נקראת על שמו שנאמר (תהלים א') **בתורת**
ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה,

פרש"י **נקראת על שמו** - של אותו תלמיד שטרח
 בה, כדכתיב **ובתורתו** דמשמע של כל אדם, ע"כ,

איתא בגמרא (סוכה מ"ב ע"א) קטן היודע לדבר
 אביו לומדו **תורה** וקריאת שמע **תורה מאי היא**
 אמר רב המנונא **תורה צוה לנו**,

ואפשר בכך לפרש הפסוק, כי קטן מיד בתחילת
 דרכו בתורה, אביו מלמדו, אימתי תהיה התורה
 שלו **שתקרא על שמו**, רק כאשר **יטרח** ויהיה
 שונה פרקו **מאה ואחד** פעמים, ובכך מבואר לשון
 הגמרא, **ולבסוף נקראת על שמו**, הסוף הוא
 כששנה מאה ואחד,

וזהו **פירוש הפסוק**, **תורה** דהיינו לימוד התורה,
 במספר **צוה** דהיינו מאה ואחד פעמים, תהיה **לנו**
 אז היא שלנו ונקראת על שמנו.

* * * * *

איתא בגמרא (חגיגה י"ב ע"ב), ריש לקיש אמר:
 שבעה רקיעים הן, וילון, רקיע, שחקים, זבול,
 מעון, מכון, ערבות.

איתא בגמרא (חגיגה י"ב ע"ב), ערבות - שבו צדק,
 משפט וצדקה, גנזי חיים וגנזי שלום וגנזי ברכה,
ונשמתן של צדיקים, ורוחות ונשמות שעתיד
 להיבראות, וטל שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו
 מתים. **נשמתן של צדיקים** - דכתיב והיתה נפש
 אדני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך,

מבואר כי נשמתן של צדיקין חביבין וערבים
לפניו כקרבן והוא גונזן,

ביאור בכתוב וערבה לה'

לפי"ז יש לבאר מה שאמר הנביא וערבה לה'
 מנחת יהודה, הכונה הוא למנחת נשמותיהם של
 צדיקים שמכפרים כקרבן,

ולכן קראו כאן רוכב ערבות, בלשון נופל על לשון
וערבה לרוכב **ערבות**, וכבר מצינו בזמר לשבת
 שנתחבר בזמן ראשוני הראשונים בתקופת רש"י
רוכב בערבות מלך עולמים וכו' במאכלי **עריבות**
 והוא בלשון נופל על לשון,

עוד יש לבאר הכתוב ע"ד הגמרא בפסחים

איתא בגמרא (פסחים מ"ה ע"א) בצק שבסידקי
עריבה, אם יש כזית במקום אחד - חייב לבער,
 ואם לאו - בטל במיעוטו.

אפשר לומר שפותחים ההפטרה בלשון של
וערבה, לרמז ולומר כי ישראל קדושים הם,
 ובערבי פסחים טורחים לקיים כי כל שאור וכל
 חמץ לא ימצא, ואף הדבר הקל של בצק
 שבסידקי **עריבה** מחמירים עליהם להוציאו
 מביתם,

וזהו **העריבה** שטורחים כ"כ לנקותה לעשות רצונו
 ית', **עריבה** לפני המקום, וזה הרמז בפסוק
 "וערבה לידוד מנחת יהודה וירושלם", **ערבה**
 מלשון **עריבה** כמו שפירשנו.

* * * * *

שובו אלי אשובה אליכם וחוזר חלילה

בהפטרה (מלאכי פרק ג') **שובו אלי ואשובה אליכם** אמר ידוד צבקות, ואמרתם במה נשוב,

אפשר לפרש הפסוק בהקדם
ביאור הפסוקים שאמר דהע"ה

כתיב (תהילים פרק נ"א) **"הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני, כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד"**,

הקושיות בפסוק

וקשה טובא, האחד, לשון הפסוק, הרב כבסני שביקש ד"ה **שיכבסנו הרבה**, וכי אי אפשר לו להקב"ה לכבס בבת אחת, ולמה לו להרבות בכיבוסו,

ועוד קשה לשון הפסוק, כי פשעי אני אדע, אני יודע לא נאמר, אלא **אדע** בלשון עתיד,

ולמה לא אמר בלשון עבר כי פשעי אני ידעתי, או בלשון הווה כי פשעי אני יודע, אלא בלשון עתיד אני אדע,

אפשר לפרש ולומר, כי קושיא אחת מתרצת את השניה, כידוע, קדושי השם, כאשר עושים תשובה, ומתקרבים לבו"ת, מתחרטים על שהאתמול לא היה בדרגא עליונה, וכל כמה שמתקרבים יותר. מצטערים על העבר, **ונקרא תשובת רבי סעדיה גאון**,

וכך אמר דוד המלך, הרב כבסני, צריך לכבסני הרבה פעמים, כי בכל פעם שתכבסני, אז פשעי אני אדע, אכיר אז גם בדברים היותר דקים, וכאשר תכבסני שוב, אז אמשיך ואדע הדברים העוד יותר קלים וחוזר חלילה, וזהו לשון הפסוק, **הרב כבסני מעוני**, כי כמה שתכבסני יותר, פשעי אני אדע עוד,

וכך אפשר לפרש גם הפסוק, שובו אלי, ואז אשובה אליכם ואודיעכם, במה עוד אתם יכולים לשוב ולהתקרב אלי.

*****

שמש צדקה מבאר הכתוב
תפלה לעני כי יעטף

בהפטרה (מלאכי פרק ג') **"וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק"**,

אפשר לתת טעם על כך, שסמך שמש לצדקה, כידוע שמי שנהנה מן הצדקה מתבייש ביותר מן הנותן,

וכך איתא, ירושלמי (ערלה דף ו' ע"א), דאכיל מן חבריה בהית מסתכל ביה, (האוכל משל חברו, מתבייש להסתכל בפני חברו) ולכן חשוב ביותר המתן בסתר, שלא לבייש את מי שאין לו,

סמיכות השמש לצדקה והקשר ביניהם

וכך גם יצר היוצר את השמש, שלא ניתן להסתכל בה, שכידוע השמש הוא ראש כל הטבעיים ודרכה ניזונים התבואה וטבע הארץ, ולכן סמך **השמש לצדקה** דשניהם שוין, שאין המקבל יכול להסתכל בפני הנותן,

וכך אפשר לפרש, הפסוק (תהילים פרק ק"ב א') **"תפלה לעני כי יעטף ולפני ידוד ישפך שיחו ה' שמעה תפלתי ושועתי אליך תבוא אל תסתור פניך ממני ביום צר לי"**,

וכך הוא פירושו, כשאני מתפלל תפילתי היא תפילת עני המתבייש בפני הנותן, לכן אני מתעטף בגלל שאני המקבל,

אך אתה ה' הנותן אל תסתור פניך ממני, אינך צריך להסתתר, וז"ש דהע"ה, תפילה לעני כי יעטף, אבל אתה, אל תסתור פניך, כי אתה הנותן ולכן אינך צריך להסתתר.

*****

יש דבר המתקיים ע"י היפוכו דייקא

בהפטרה (מלאכי פרק ג' י'), **"הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי ובחנוני נא בזאת אמר ידוד צבקות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והריקתי לכם ברכה עד בלי די"**,

רבון כל העולמים יש לפניך משוא פנים זה היה עמנו שודד **בהרים** והוא באוצר החיים ואנו בשאול תחתית,

אמר להם, זה עשה תשובה בחייו ואתם לא עשיתם תשובה, **אמרו** הנח לנו ואנו עושים תשובה גדולה, אמר להם אין תשובה אלא עד יום המיתה, משל למה הדבר דומה לאדם שהוא רוצה לפרוש בים, אם אינו לוקח בידו לחם מארץ נושבת ומים מתוקים, בים אינו מוצא לאכול ולשתות, ולא עוד, אלא אדם שהוא רוצה לילך לקצה המדבר, אם אינו לוקח מן היישוב לחם ומים, אינו מוצא במדבר לאכול ולשתות,

כך, אם האדם אינו עושה תשובה בחייו, לאחר מיתתו אין לו תשובה, אלא נתינת האיש כדרכיו וכפרי מעלליו, ע"כ,

וברד"ל שם מפרש דבר נפלא, איתא בגמרא סנהדרין כ"ד הרואה את ריש לקיש בבית המדרש כאילו **עוקר הרים** וטוחנן זה בזה,

כתב הרד"ל (פרדרי"א פרק מ"ג רד"ל אות מ"ד), והנה ריש לקיש שניצול משודדי הרים אלו שהיה עמהם בתחילה, לכן היה מדתו בתורה כשהיה בביהמ"ד כאילו עוקר הרים וטוחנן זה בזה, **עכ"ל הרד"ל**

(בביאור המושג עוקר הרים בתורה עיין במהרש"א הוריות י"ד ע"א ביאור נפלא)

מבואר, כי בריש לקיש מצינו הדבר והיפוכו, ולכן היו בני ריש לקיש מגלין דבר זה לרבי יוחנן דודס.

ביאור התפארת שלמה הפסוק אדם כי ימות על פי המעשה דריש לקיש ושני ריעיו

כך כתב התפארת שלמה פרשת חוקת על פי המעשה הנ"ל, וז"ל, תדמה בנפשך אדם כי ימות באהל, ויבקש את נפשו להשיבה על יום אחד לעוה"ז עוד. כמה היה משתדל בתורה ומצות ומעש"ט באותו היום שהניחוהו לשוב, בוודאי לא היה מניח אף רגע אחד, בלי עבודה ותיקון השלימות לכל ימי חייו.

ביאור מאמר קשה עפ"י המעשה הנ"ל

איתא בגמרא (ברכות ה' ע"א) אמר רבי שמעון בן לקיש, לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, שנאמר רגזו ואל תחטאו, **אם נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה**, שנאמר אמרו בלבבכם, אם

איתא בגמרא (תענית ט' ע"א), אשכחיה רבי יוחנן לינוקא דריש לקיש, אמר ליה אימא לי פסוקיך אמר ליה עשר תעשר וכו', ומי שרי לנסוייה להקדוש ברוך הוא, והכתיב לא תנסו את ה', אמר ליה הכי אמר רבי הושעיא, חוץ מזו, שנאמר (מלאכי פרק ג' י'), "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר ויהי טרף בביתי, ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבקות אם לא אפתח לכם את **ארבות השמים** והריקתי לכם ברכה עד בלי די",

כתב המהרש"א (תענית ט' ע"א), **ובחנוני נא בזאת** כו'. משום דבזו יבא אדם לנסיון טפי, דהיאך אפשר שמתוך שאדם מחסר ממונו ליתן מעשר, יבא להוסיף לו עושר,

ואמר אל תתמה על כך, ובחנוני נא בזאת, בדבר גדול כזה, אם לא אפתח לכם, **ארבות השמים** שמהם באה **הקללה** לעולם במבול, כמ"ש וארבות השמים נפתחו, **ומתוכן** ע"י מעשר שתתנו והריקותי לכם ברכה עד בלי די כו', ללמדנו כי **ממקום הקללה** שם צוה ה' את **הברכה**, **עכ"ל המהרש"א**,

הדבר נתברר ע"י בניו של ריש לקיש

יש לומר, כי זה שיש דבר המתקיים ע"י הפיכו כפי שמצינו במעשר שנתברכו **מארבות השמים** שמשם באה הקללה במבול, נתברר ע"י בניו של ריש לקיש, מכיוון ואצל ריש לקיש מצינו שנתקיים **דבר והיפוכו**, כדלקמן.

מעשה שהיה בריש לקיש ומצינו שנתקיים בו דבר והפוכו

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ג) בן עזאי אומר, **תדע לך כח התשובה**,

בא וראה מר' שמעון בן לקיש, שהיה הוא ושני ריעיו גוזלין וחומסין **בהרים** כל אשר יעבור עליהם בדרך,

מה עשה ר' שמעון הניח לשני ריעיו שודדין **בהרים** ושב לאלקי אבותיו בכל לבו בצום ובתפלה והיה משכים ומעריב לבית הכנסת לפני הב"ה והיה עוסק בתורה כל ימיו, ובמתנות עניים, ולא שב על מעשיו הרעים עוד ונתרצית תשובתו,

וביום שמת מתו שני רעיו השודדים **בהרים**, ונתנו לר' שמעון באוצר החיים, ולשני רעיו בשאול התחתונה, ואמרו שני רעיו לפני הב"ה,

בכל שנה ושנה

בהגיע ימי בין הזמנים בכלל

ובימי בין הזמנים של ערב פסח בפרט

נעלמים עשרות ומאות זוגות תפילין מבעליהם,

וזאת עקב הבהילות והפזיזות של ימי ערב החג

נשארים זוגות של תפילין במקומות שונים

ורק למחרת בבוקר בשעה ששמים לב לדבר

נעשה הדבר קשה ביותר לשחזר את המסלול של
אתמול,

על כן ב"כון פאר" נעשית פעילות רבה

על מנת להזהיר על הדבר,

וביותר יש להקפיד במאוד מאוד

לרשום שם וטלפון בתוך התפילין,

כי הדבר מוכת, כל זוג תפילין שנעלם לבעליו,

מצא את דרכו חזרה אם היה בו שם וטלפון

ולמזהיר ולנוהר, שלומים תן כמי נהר

* * * * *

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן לפנות אל

"מכון פאר" רחוב חזון איש 2 בני ברק

פקס 03-6161777 נייד 0527-616166

מייל y0527616166@gmail.com

נצחו מוטב, ואם לאו יקרא קריאת שמע, שנאמר
על משכבכם, אם נצחו מוטב, ואם לאו יזכור לו
יום המיתה, ע"כ,

וקשה, איך אמרו נצחו מוטב ואם לאו, הרי מצינו
בגמרא קידושין (ל ע"ב) בראתי יצר הרע, ובראתי
לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין
אתם נמסרים בידו, ובודאי כאשר יעסוק בתורה
ינצחו ליצה"ר, ואיך אמרו ואם לאו,

אפשר לבאר, על פי מעשה שהבאנו לעיל מריש
לקיש שמתו שתי ריעיו ביום שמת ריש לקיש,

וכך אפשר לפרש הגמרא, לעולם ירגיז אדם יצר
טוב על יצר הרע, שנאמר רגזו ואל תחטאו, אם
נצחו מוטב, ואם לאו יעסוק בתורה, שנאמר
אמרו בלבבכם, ובודאי ע"י עסק התורה ינצחו
ליצה"ר,

אך אם לימוד התורה לא היה בשלימות כדבעי
למיהוי, ולכן לא נצחו, העצה היא, יקרא ק"ש
ויקבל עליו עול מלכות שמים, לעסוק בתורה
כדבעי, ואז, בתורה הנלמדת בקבלת עומ"ש
בודאי ינצחו,

אך אם גם קבלת עומ"ש לא היתה בשלימות,
אזי יזכור לו יום המיתה, כלומר, שידמה בנפשו
אדם כי ימות באהל ויבקש את נפשו להשיבה על
יום אחד לעוה"ז עוד. כמה היה משתדל בתורה
ומצות ומעש"ט באותו היום שהניחוהו לשוב,
ובתורה שילמד באופן זה, בודאי ינצחו ליצה"ר.

וזהו פירוש הגמרא נצחו מוטב, ואם לאו, שלא
היה לימוד התורה כדבעי, אך בודאי שעסק
התורה הוא זה שמצילו מיצר הרע.

* * * * *

אל תמחוק את השם

תפילין שנאבדו ואין בהם שם הרי הם עלולים
להתגלגל לאשפתות ולגרום למחיקת השם הק'
ר"ל,

אנא הזהר, אל תמחוק את השם